

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Szfv. Regele Ferdinand. 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 600 Lej
Fél évre ... .. 300 Lej
Negyed évre ... .. 150 Lej
Havonta ... .. 50 Lej

Hirdetések díjazás szerinti.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Erzberger

az egykori centumpárti vezér, a kövérkés, jovialis német ur, a fanatikus s fardhatatlan parlamenti harcos, most három évvel tragikus meggyilkolása után ismét kiáll a küzdőporondra, hogy a bíróság elé juttassa gyilkosait és azokkal együtt az egész német reakciót. Az Erzberger-gyilkosság ügye, a mely most ismét aktuálisvá vált, több egyszerű büntetnél. Nagy szenzációvá dagadt, mert a gyilkosokon kívül egész csomó, a gyilkosokhoz hasonló mentalitású embernek kell számot adni tetteért.

Gömbös Gyula, a fajvédők kemény vezére azzal a tétivel, hogy házában esztendőig rejtegette Förster-Schulzet, ugyszólván elgáncsolni igyekezett Bethlen építómunkáját, súlyos csapást szándékozott mérni a konszolidálódni akaró Magyarországra. Bethlen István szinte emberfeletti munkát végzett, hogy az ezer sebből vérző, háború és Trianon utáni Magyarországot ismét a munka útjára vezesse. Heteken-hónapokon át dolgozott, utazott, beszélt és igyekezett a külföld figyelmét szencsétlen hazája felé fordítani. Genf, Páris, London és Newyork figyelni kezdett Budapest felé és Bethlen kitarító és szívós munkájának meglelt az eredménye: létrejött a magyar népszövetségi kölcsön. Hogy ma a magyar korona stabilizálódhatott és lassankint visszatér a normális élet Magyarországon, az legnagyobbbrészt Bethlen érdeme.

A magyar miniszterelnök munkáját már mindjárt kezdetben majdnem elgáncsolta a csongrádi bombamerénylet. A külföld bizalma pillanatra megrendült, de Bethlennek sikerült bebizonyítani, hogy ez a bűnös cselekedet nem lehet tördőfés a magyar konszolidáció testébe. És most, amikor Bethlen nagy munkája már ugyszólván a befejezéshez közeledik, kiderül a nagy szenzáció: a magyar parlament egyik tagja, sőt egyik pártvezére esztendőig rejtegetett vilájlában két gyilkost, akik szitává lötték Németország politikai büszkeségét, Rathenau mellett másik nagy fiát: a békülékenységet hirdető Erzbergert. A kormányt támadó Gömbösnek most magának kell számot adni cselekedetért, ami azonos a bűnpártolással. Gömbös — ha akaratlanul is — lerombolni igyekezett Bethlen építómunkáját. A konszolidálódó Magyarország azonban még elbirja az ilyen Schulze-Förster-Gömbös-kinövéseket, az egészséges test megrázkódik és akkor örökre eltűnnek testéről ezek a kártékony, mérget lehelő fekélyek.

Mikor szerelhet le Románia?

Duca külügyminiszter memorandum a Népligához.

Bucurestiből jelentik: Hivatalos köröktől nyert értesülés szerint a Népliga mostani ülészakán nem kerül olyan kérdés tárgyalás alá, amely Romániát különösen érdekelné. A konferencia legfontosabb pontja a leszerelés kérdése, amelynek tárgyalását a francia és angol felfogás közötti különbségek miatt előreláthatólag kénytelenek lesznek a legközelebbi ülészakára halasztani. Az angol felfogás megelégszik a garancia szerződésekkel és az esetleges dif-

ferenciák elintézésére a döntőbíró ság elvét akarja életbeléptetni. Ez zel szemben a franciák egyéb intézkedéseket is követelnek. E kérdésben a román külügyi kormány álláspontja még ismeretlen. Lapjelentések szerint azonban Duca külügyminiszter a Népliga titkárságának memorandumot nyújtott át, amelyben hangsúlyozta, hogy *Románia csak abban az esetben szerelheti le hadseregét, ha a világ összes államai magukra nézve kötelezőleg elfogadják a leszerelés elvét.*

Meg kell teremteni a világ gazdasági szolidaritását

Az interparlamentáris Unió megvédelmezi a kisebbségeket. — A delegátusok a panaszok orvoslását kívánják.

(Bern, augusztus 27.) Az interparlamentáris unió berni tanácskozásai a világsajtó óriási érdeklődése mellett folynak. Különösen nagy érdeklődés veszi körül a magyar delegátusokat, akik nagy tiszteletnek örvendenek és a kongresszus alelnökévé, a magyar csoport elnökét Berzeviczy Albertet választották meg. Az unió most fejezte be háromnapos világpolitikai vitáját, amely kedvezőtlen szinben tüntette fel a keleteurópai új államok kisebbségi politikáját. Grabetz cseh delegátus a kisebbségi támadások elöl azzal zárkozott el, hogy az új államoknak időre van szükségük és csak később szentelhetnek több figyelmet a kisebbségek kérdésének. Deminszky lengyel és Stefani olasz delegátusok békés szellemben beszéltek. A kisebbségek elnyomása ellen a szónokok hosszú sora szólalt fel. A legelső Lukács György volt magyar közoktatásügyi miniszter, a kinek már ismertetett hatalmas beszédét általános és rendkívüli figyelemmel hallgatták a kongresszus tagjai. Nagy tapssal fogadták azt a kijelentését, hogy Magyarország mindig örködni fog elvesztett fainak jogai fölött és sohasem szünik meg figyelmeztetni a Népszövetséget a jogsérelmekre. A csehországi németek sérelmeit gróf Ledebour és Modinger képviselők és Heller szenátor támogatották. Őva intették a nemzetközi közvéleményt, hogy a kisebbségi jogelkobzásokkal szemben közönnnyel viselkedjen, mert a panaszok nem orvoslásában a béke kockáztatásának veszedelme rejlik. Valamennyi szónok helytelenítette még, hogy az interparlamentáris unió keveset foglalkozik a kisebbségek helyzetével.

Nagy feltűnést keltett, hogy egyes kisantant delegátusok azt állították, hogy a kisebbségek elé-

gedetlensége állítólagos magyar irredenta művének eredénye. Giuvara román delegátus, amikor a gazdasági világszolidaritást tárgyalták, politikát kevert a kérdésbe. Panaszolta az állítólagos erdélyi magyar irredentizmust, amit fényképielvételekkel és okmányokkal is igazolni akart. Az elnök félbeszakította a delegátust és figyelmeztette, hogy maradjon a tárgynál. Az elnök objektivitásának köszönhető, hogy Hrusovszky cseh delegátus csupán a cseh politika általános vonalait vázolta. Dragomirescu román delegátus történelmi kérdéstről kezdett beszélni. Berzeviczy Albert erélyesen utasította vissza a vádakát és kijelentette, hogy a vádaskodás politikája semmiképpen sem mozdítja elő a népek szolidaritását. Szerényi az

állítólagos bizonyítékokat ártalmatlan magánokmányoknak minősítette. Majd hangsúlyozta, hogy a magyar kormány bármikor kész korrekt magatartását a Népszövetség előtt igazolni. Végül kérte, hogy a kisantant delegátusok terjesszék a kérdést a Népszövetség elé.

Báró Szerényi József volt magyar kereskedelmi miniszter az interparlamentáris unió megbízásából jelentést készített a világ gazdasági szolidaritásának és a nemzetközi kereskedelmi összkötés kérdéséről, amit a mai ülésen terjesztett elő. A nagy érdeklődéssel kísért jelentés szerint a háború, majd az ezt követő békeirtózatatos rombolást vitt véghez gazdasági, kulturális és szociális téren. Statisztikai adatokkal bizonyította a békeszerződések által előidézett pénzügyi és gazdasági katasztrófát, amely a győztesek jólétét is kockára tette. A nemzetek nemcsak szellemileg, hanem gazdaságilag is egymásra vannak utalva. A gazdasági krízist még Amerika is megérzi. Hangsúlyozta, hogy végre vissza kell térni a normális békeállapotokhoz. Végül a következő pontokból álló határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Az államok rendes kereskedelmi és forgalmi szerződéseket kössenek az egyenlő elbánás elvének alapján és szüntessék meg a forgalmi korlátozásokat. 2. A jelenlegi vámeljárást vegyék alapos revízió alá. 3. A vasúti- és a hajózási forgalomban egységes árfolyammal tegyék lehetővé a direkt tarifákat. 4. Az utlevélkényszert szüntessék meg. A konferencia hívja fel a nemzetek unió-csoportjait, hogy ilyen irányban működjenek államaikban.

Orosz hajók bolgár kikötőben.

A bolgár határőrök lefegyvereztek két municiószállító orosz hajót.

Bucurestiből jelentik: Az Uniuersul értesülése szerint tegnap este a késő éjjeli órákban Ruszcsukban az a hír terjedt el, hogy két orosz hajó cirkál Varna körül. Egyesek tudni vélték, hogy a hajók orosz municiót akarnak be-

csempészni Bulgáriába. A bolgár határőrök erős tüzelés alá vették a két hajót, sikerült azokat elfogniok, a rajta levő személyzetet le tartóztatták és a municiót elkobozták. A lap jelentése szerint a bolgár kormány négy korosztály mozgósítását rendelte el.

Nápoly rohama a fascista-kormány ellen.

(Róma, augusztus 27.) Nápolyban tegnap este ismét súlyos utcái harcok voltak a fascisták és a munkások között. A sebesültek száma harminc. A rendőrség és a katonaság több mint száz egyént tartóztatott le. Rómából érkezett megbízható jelentések szerint ezek az összeütközések aligha lehetnek egy véletlen incidens következményei, mert a délolasz el-

lenzék egyik vezére, Fabricolo volt miniszter épen tegnap tett közzé egy nyilatkozatot, amely igen éles hadüzenet a fascista-rendszer ellen és hivatkozik arra, hogy Nápoly tud — cselekedni is. A nápolyi zavargások igen keblemetlenek lehetnek Mussolinire nézve, mert épen Nápolyból indultak el annak idején a feketeingesek Róma ellen.

Nyilvánosságra kerülnek IV. Károly memoárjai.

Az exkirály örökös visszaemlékezései restaurációs törekvéseiről.
Feljegyzések 1921. eseményes husvétjáról.

(Budapest, augusztus 27.) A budapesti sajtó heteken át cikkezett néhai Károly magyar király legközelebb megjelenő memoárjairól. Egyes organumok egyenesen kétségbevittek azt, mintha a memoárok tényleg Károly király eredeti feljegyzései lettek volna. Ez arra indította báró Werkmann Károly századost, Károly király legutolsó titkárát, hogy nyilatkozzék ebben az ügyben. Werkmann érdekes nyilatkozata a következő:
— Károly király, miután visszatért Svájcba, a trón visszaszerzésére irányított első kísérlete után, egyes összefüggéstelen, cédulákra feljegyzett emlékezéseit 1921. eseményes husvét napjaira lediktálta nekem, a titkárnak. A császár még egyszer végighaladt a családásokban gazdag órákon, a mikor Luzernben toiba mondta husvét élményeinek részletes képét. A császárnak azután Madeirában az volt a szándéka, hogy ezeket a feljegyzéseket kiszélesíti restaurációs kísérleteinek még teljesebb elbeszélésévé. Nem egy memoárszerű munkáról volt szó, hanem arról, hogy a császár nézete szerint szükséges volt az események menetét házának története számára aktaszerűen lefektetni. De a korai halál már nem engedte meg a szándék megvalósítását. A közelmúltban azután a restaurációs törekvések egyik és másik elbeszélése hivatkozott a szerencsétlen uralkodónak ezekre a feljegyzéseire, anélkül azonban, hogy megszólalhatott volna ez a dön-

tően fontos dokumentum: sőt sokfelé kétségbevittek létezését is. Most azután ez év november elsején, Mindszentek napján, a müncheni Verlag für Kulturpolitik kiadásában megjelennek ezek a fel-

Meggyilkoltak az egyik halmágyi rablót.

Felnevelte a halmágyi ordoékban. — Egy kirabolt áldozat felismerte a holttestben a halmágyi haramiák egyikét.

(Saját tudósítónktól.) Jelentjük, hogy az aradmegyei Nagyhalmagy község csendőrség Bulcsud község határában egy ismeretlen hullát talált. A hulla feje hiányzott és szívéből egy tör markolat állt ki. A község lakói valóságosan megdöbbentek a borzalmas látványra, a csendőrség pedig azonnal megindította a nyomozást az ismeretlen férfi hulla személyazonosságának megállapítására. Miután semmiféle igazoló iratot nem találtak a holttest zsebeiben, a nyomozás jöideig nem tudott eredményt felmutatni. Közben a csendőrök elhozták a szomszédos Brotura község korcsmárosát, akit tudvalevőleg a nagyhalmágyi banditák a napokban kiraboltak. A korcsmáros megnézte a hullát és a leghatározottabban kijelentette, hogy az az egyik rabló földi maradványa. Ugyanis a holttest lábain felismerte saját cipőit, amit a rablók tőle az ismeretes rablás alkalmával elvittek. Azonkívül felismerte a hulla mellett fekvő talált egyik borosüvegjét is, amit a rablók annak idején szintén elvit-

tegyezték. A császár emlékezései egészen új és nagyon váratlan részleteket tárnak fel ebből a küzdelemből, amely csúcspontjait 1921. husvét vasárnapján érte el, a király és a kormányzó találkozásánál, továbbá 1921. októberében, amál a véres öszeütkezésnél, ameli Budapest kapuja előtt játszódott le.

tek tőle. A csendőrség azt hiszi, hogy a rabló tagja volt a hírhedt és eddig még kézre nem kerített nagyhalmágyi rablóbandának és úgy hiszik, hogy a banditák társai ölték meg minden valószínűség szerint osztozkodás közben törént differenciából kifolyólag. A csendőrség mindazonáltal tovább nyomoz a rejtélyes hulla ügyében és teljes világosságot szeretne deríteni erre a titokzatos ügyre.

Különvonatok

az Avram Iancu-ünnepre.

Nagyarányu intézkedések a forgalom gyors lebonyolítására.

(Saját tudósítónktól.) Az aradmegyei prefekturán nagy előkészületek folynak, hogy a csebei Avram Iancu-ünnepséget minél impozánsabbá tegyék. Az aradi vasutigazgatóság a prefektura útmutatására több különvonatot állít be, hogy Aradról és a megye községeiből minél nagyobb tömegek utazhassanak az ünnepség szinhe-

lyére. Szombaton, 30-án délután két órakor egy több kocsiából álló különvonat indul Brádra, amely az összes közbeeső állomásokon megáll, hogy felvegye az ünnepségre utazókat. Ehhez Szentannán, Borossebese és Halmágyon hozzákapcsolják azokat a külön kocsikat, amelyek a környékbeli községek lakosait szedték fel. Vasárnap 31-én két különvonat is indul Brádra. Az egyik 1 óra 20 perccor indul Aradról és csatlakozása lesz Garahoncon és Halmágyon az oda már befutó különvonatokhoz és ezekkel együtt ér be Brádra. A másik vonat 2 óra 30 perccor indul Arad állomásról és elkezdi csatlakozni a Bokszegeiről és Almásról befutó különvonatokhoz. — Ezekon kívül közlekednek még a rendes, menetrendben kitüntetett személyvonatok és gyorsmotorok, mindegyik dupla szerelvényvel és két mozdonyal. Így minden intézkedés megtörtént arra, hogy a nagy tömegeket könnyen lehessen elszállítani. Brádról Aradra vasárnap délután három különvonat indul. Az első már 4 óra 10 perccor indul, a második 5 órakor és a harmadik este hét órakor hagyja el Brád állomást. A vasutigazgatóság intézkedésére az összes közbeeső állomásokról és Brád állomásáról is eltávolítják a pályán vesztogló vasúti személy és teherkocsikat, hogy elhárítsák a gyorsabb közlekedés minden akadályát. A különvonatok járási tartama alatt a szokásos tehervonatok nem közlekednek.

Alom.

Írta: Lengyel Ernő.

— Neve?
— Napoleone Buonaparte.
— Foglalkozása?
— Ny. tüzérkapitány, adóberlő.
— Büntetve volt?
— Nem...
— Ne mondja, hogy nem, mi-
kor igen. Először is megdorgálták,
mikor őfelségeik visszatérte után
kefolyt az eljárás, a forradalom
alatt röpiratot írt, mint tiszt tét-
lenül nézte a csöcsélek rombolá-
sát Párisban és bizalmas barátsá-
got tartott fenn Robespierre öcs-
csével. Azóta... nézzük csak...
kihágás... könnyű tesücsértés... éj-
szakai rendezavarás. Jegyző ur, a
vádíratot!

A jegyző olvasni kezd és az elnök ur (bizonyos Cambacé-
res) fásultan bámul a levegőbe,
unja ezt az egész dolgot, átkozza
sorsát, amely ebbe a rémes fészek
be hozta... Két év előtt már úgy
érezte, hogy célnál van. Aztán
jöttek azok a buta véletlenek, ősz-
szokottetéseinek egész selyemhág
csója leszakadt és most itt hever
a mélységben, igazságot mér ezek
nek a korzikai banditáknak, akik
ugyis csupán önmagukat, vagy
legfeljebb egymást tekintik bírónak
minden peres ügyben és ha
férjhez adnak egy leányt, a har-
madágu unokatestvéreket is bele-

számítják a hozományba, mert
annyival több ember fog majd
gyilkolni érte...

A vádlottat még kevésbé ér-
deklő a tárgyalás. Néha végignéz
az esküdteken, tudja, hogy ezek
felmentik, hogyha csupa halálos
ellensége ülne köztük, akkor is fel-
mentenek, nem mert róluik van
szó, hanem mert a küllellenséggel
szemben (és mindenki küllellenség
aki nem korzikai) valamennyien
egy törzsök...

Persze nem így indult a dolog.
Hogy ő majd kisvárosi verekedé-
sek, botrányok, heccok Cézárja
lesz, félreelcsélek réme, vénülő
parlagi Casanova, késedelmes adó
fizetők komisz inkvizitora... de
hát az a képtelen, az a borzalmas
malőr, hogy nem volt kéznél mi-
kor Barras hivatta!... Remegő ke-
zét odaszoritja a fejéhez, mintha
le akarna nyulni a szürke agyké-
regig, amelynek tekervényei közt
egy császárság hatalmas kulisz-
száit tologatták, egy világbirodalom
óriás, véres diszleteit, dülede-
ző, meg emelkedő trónok, par-
lamentek, törvénykönyvek, népek
sokaságát, amelyek közt végtelen
hadoszlopok temetkezési menete
halad szüntelen, az élen ő maga,
az ajacciói adóberlő, mint — csá-
szár. Ha ő akkor, akkor ott van!

A jegyző még mindig olvas,
most már a tanuallomásokat is-
merteti

Régen volt, rég volt, minden
rég volt, gondolta magában a sár-
gaaru, beteges ember a vádlottak
padján, az is rég volt, ami most
van... Elfut előtte egész élete,
miképp ha valami örületes, zürzava-
ros köversenyt nézne végig a tri-
bünről. Nem is veszi észre, hogy
közben a tárgyalás halad, már a
tanukat hallgatják ki. A korzi-
kaiak roppant óvatosan vallanak.
Semmit sem lehet belőlük kihoz-
ni, mind úgy beszélnek, mint a ha-
dífogoly, akit az ellenség haditi-
tokról vallat.

A következő tamu: Murat ör-
mester, a vádlott sógora.

— Csöndesen üldögéltünk a
Zöld Postakocsi-ban, egyik asz-
tálnál Buonaparte meg én és jegy-
ző uram, a szomszéd asztalnál
tiszt urak a Royal Allemandeből.
Csöndesen üldögéltünk, mondok,
mikor a tiszturaknál a háborúról
kezdtek beszélni. Hogy mért vesz
tettük el a... csatát. Buonaparte
is átszól az asztalhoz és azt mond
ja, ezért meg ezért. Nagy tüzbe
jött, kezdte magyarázni, hogy a
lovasságnak a hid előtt kellett vol-
na felvonulni, az ágyukat ide meg
oda kellett volna állítani, meg így
meg úgy...

A tiszturak majd lefordultak a
székről neveltükben, hogy ez a
potrohos adóberlő magyarázza,
hogy mit kellett volna tenni őfel-
sége marsaljának. „Érteni kell

ahoz öregem“, — mondja neki
egy fiatal tisztur. „Nem olyan do-
log ez, hogy minden kocsmi Han-
nibalus beleszólhasson.“ Buonaparte
sógor dühbe jön és most még ha-
gosabban bizonyítgatja, hogy így
kellett volna... De akkor már min-
denki röhhögött, a kocsmáros is, a
jegyző is: Buonaparte egyszerre
elfehérlék, hab tör fel a száján,
iszonyuan reszket, fölkap egy sö-
rösüveget, a szomszéd urhoz vág
ja, aztán hanyatvágódik. Többet,
instálom, nem tudok.

A vádlott már nem hallja a só-
gor szavait, egyszerre a szívéhez
kap, mikor a császár felébredt. A
gyertyák félig leégtek, a tanács
tagjai, akik már két nap, két éj-
szaka szakadatlanul dolgoztak, ta-
nyerükre támaszkodva bóbiskol-
tak. A császár sorra rázta fel az
embereket. Cambacérést, az igaz-
ságügyminisztert, Bourriemet, a
titkárt, Fescól bitorost, Rooderert
és Talleyrandt és a többit.

— Urak, urak, Franciaország
nem azért fizet bennünket, hogy
itt aludjunk!

Néhány perc múlva tovább tár-
gylják az új büntetőtörvény
könyv tervezetét. A császár éle-
sen pillant igazságügyminiszter-
rére:

— Ezt a Cambacérést, mondja
magában, el fogom csapni. Majd-
hogy el nem télt az éjszaka, ál-
momban...

Arad kereskedői megegyeztek a háztulajdonosokkal

Az aradi Sfatul nem vesz részt a cluj-i kereskedők kongresszusán. Adám György vezérigazgató nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) Emlékeztetés, hogy az új lakbértörvény szerbeléptetése után a Sfatul Negustoresc aradi csoportja akciót kezdeményezett az üzletbérletek általános meghosszabbítása érdekében. Az akció eredményeképpen az aradi kereskedők és iparosok egyesülései bizottságot szerveztek, amelybe a Sfatul, a Kereskedelmi és Iparkamara, a Kereskedők Köre és az iparosok szindikátusa küldötte volna el delegátusait. A Sfatul aradi csoportja annak idején publikálta is a bizottság összeállítását és felhívta a kereskedőket, hogy azok, akik háztulajdonosaikkal megegyezni nem tudnak és ennek következtében bérletük, ezzel pedig egzisztenciájuk veszélyben forogna, forduljanak a bizottsághoz. A Sfatul által már hónapokkal ezelőtt összeállított bizottság azonban egyetlen esetben sem ültetett eddig össze, mert nem volt tárgyalási anyaga. **Egyetlen kereskedő sem jelentkezett azzal, hogy nem tud megegyezni háztulajdonosával.**

Adám György takarékpénztári vezérigazgató, a Sfatul aradi csoportjának elnöke, akivel a Közlöny munkatársa a Sfatul aktuális problémáiról folytatott beszélgetést, erről a jelenségről a következőket mondotta:

— A bizottság feladata az lett volna, hogy statisztikát állítson össze azokról az aradi kereskedőkről, akik nem tudnak megegyezés hiányában üzlethelyiségeiket megtartani. Adatainkat be küldöttük volna a bucaresti központhoz, amely az adatokat összesítette és az országos statisztikát összeállította volna. E statisztika alapjául szolgált volna a „Vadul Comerzialnak”, amelynek a kereskedők fokozottabb védelme a feladata; nemcsak bérleti, hanem egyéb szempontokból is. Azt hiszem, hogy az aradi kereskedők azért nem jelentkeznek a bizottságnál, mert a barátságos megegyezést kívánják és nem akarják elmérgesíteni esetleg a bizottsághoz való fordulással a háztulajdonoshoz való helyzetüket. Bár bizalmas uton, név nyilvánosságra hozatala nélkül is hajlandó a Sfatul és a többi kereskedelmi és ipari testületek tagjaiból össze állított bizottság ezeket az ügyeket elintézni.

Majd a kereskedők tömörülésére és a Sfatul országos gyűlésére tért rá a vezérigazgató és ezeket mondotta:

— Azt látom, hogy a régi királyságban sokkal nagyobb a kereskedők között az összetartás, mint nálunk, bár az ő sérelmeik sokkal kisebbek, mint az erdélyi

ké. Aradon is szükség volna az erősebb összetartásra, mert természetesen, hogy csak ily módon érhetünk el valamit. Különben Aradon már előkészítettük a rendkívüli közgyűlést, amely meg fogja előzni az országos kongresszust és amelyen tárgyaljuk az aktuális problémákat. A Sfatul cluj-i csoportjától felhívást kaptunk, hogy a szeptemberi mintavásárral kapcsolatban országos kongresszust kívánunk tartani Clujon (Kolozsváron.) Mi kérdéssel fordultunk a bucaresti központhoz, hogy milyen álláspontot foglal-

Hatósági szolgálatra kötelezik az újonnan avatott orvosokat.

Nyolc hónapos közszolgálat után kezhetnek csak magánpraxist. Új rend a diplomák nosztrifikálásánál.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes rendelet érkezett ma a bucaresti közegészségügyi miniszteriumtól Arad megye főorvosi hivatalához. A rendelet az új orvosi diplomák nosztrifikálásáról intézkedik és ezen túl bizonyos megszorításokhoz köti a most végzett orvosok működési lehetőségét. Ezentúl az egyetemről kikerült és doktorrá avatott új orvosok, mielőtt megkezdhenék praxisukat, kötelesek előbb négy hónapig mint helyettes körorvosok a megye valamelyik

junk el a kolozsvári csoport tervével szemben, de eddig még semmi utasítást sem kaptunk és így valószínű, hogy **nem is veszünk részt a kolozsvári kongresszuson.** Mi is, a bucaresti központ is sokkal eredményesebbnek tartjuk a Bucurestiben tartandó kongresszust, mert itt közvetlen érintkezést lehet találni a kormány tagjaival; valószínűleg **az ősszel lesz a bucaresti országos kongresszus.** Meg kell még említenem azt az érdekes hírt, amelyet a központtól kaptunk arról, hogy a Sfatul bankjának, a Banca Sfatul Negustoresc-nek 20 milliós alaptőkéjét 100 millióra emelik fel és a **bank kizárólag kereskedői hitelügyletekkel fog foglalkozni.**

községében működni, amit mindenkor a megyei főorvosnak hivatalból kell igazolnia. Ennek befejezte után két hónapig valamelyik szülészeti klinikán kell működniük és két hónapig kémiai laboratóriumban dolgozniük; ezeket szintén hivatalos hatósági bizonyítvánnyal kell igazolniük. Csak akkor, ha ezeknek a rendelkezéseknek eleget tettek és ezeket igazolni is tudják, **nosztrifikálják diplomájukat és kezdenek meg magánorvosi praxisukat.**

Eskütt Lajos megvádolta nagyatádi Szabót.

Az Eskütt-pör váratlan fordulata. — Megvizsgálják a vádlott elmeállapotát. — Meglepetést kelte szenzáció a magyar politikában.

(Budapest, augusztus 27.) Az Eskütt-bűnügy főtárgyalása nem várt szenzációkkal szolgált és lehetséges, hogy részleges kormányválságot idéz elő. Eskütt Lajos azt vallotta a főtárgyaláson, hogy neki mindenben segítőtársa és cinkosa volt nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, aki a panamáizált pénzek tekintélyes részét zsebvágta. Amikor ő hajba került, akkor a miniszter biztatta, hogy kiszabadítja és rehabilitáltatja, de bizony cserbenhagyta. Amikor először szabadlábra helyezték, a miniszter tette le helyette a kauciót, fizetését is mindenkor a panamapénzekből kapta és nagyatádi Szabó 20 milliót akart neki adni, hogy Amerikába szökjön. Eskütt kijelentései nagy feltűnést keltenek.

Az ügyész ezután Eskütt elmebeli állapotának megfigyelését kérte, mert az a gyanú fereg fenn, hogy nem beszámítható. A fogságban is megtámadott két börtönört. A törvényszék helyt adott az ügyész kérelmének és elrendelte Eskütt rendszeres megfigyelését arra nézve, hogy a bűncselekmény elkövetésekor nem szenvedett-e elmezavarban és most milyen az elmeállapota. A törvényszéki szakértők negyven napon át végzik megfigyelésüket és erre az időre a tárgyalást elnapolták. A vizsgálat kiterjed annak megállapítására is, hogy nem fordult-e elő terheltégi eset már Eskütt Lajoson kívül az Eskütt-családban.

Eskütt Lajos nagy feltűnést kel-

tő vádjaira nagyatádi Szabó István nyomban nyilatkozott, amely így hangzik:

— A vádlottak padjáról reám szórt vádak tervszerűek voltak és ezeket most nem is akarom cáfolni. Mindig emelt fővel követeltem az ügy tisztázását. Hosszu ideig megakadályoztam, hogy Eskütt mások beemerkölésével, hittelgesssel és zsarolással közeledjék hozzám. Eskütt bizonyára külső presszióra változtatta meg eddigi taktikáját, vallomásában most már kizárólag ellenem ontva hazugságait. Az ügyet nem tartom elintézettnak azzal, ha Esküttet boldognak nyilvánítják. A gátsággal összerótt vádak meg fogom cáfolni. Követelem, hogy a bíróság minden irányban tisztázza a kérdést és tökéletes elégtételt kapjak. Becsületemben nem engedem magam legázolni.

Az Eskütt-ügy politikai következményei még beláthatatlanok. Ellenzéki körökben nagyatádi Szabó István nyilatkozatából azt köveikéztetik, hogy a miniszter lemond. Az egységes-pártban azonban egyelőre nem foglalkoznak messzebbmenő konzekvenciákkal, azt hangoztatják, hogy a bíróság előtt fekvő ügyből a bírói döntés előtt lehetetlen komoly elhatározásoknak következni. A pártban Eskütt vádjának megdöbentő merészségéből és eddigi vallomásaival ellenkező állításából megállapítják, hogy a bíróság helyesen járt el, amikor Eskütt elmeállapotának megvizsgálását ren-

delte el. Bizonyos azonban, hogy nagyatádi Szabó István a napokban hazaérkező gróf Bethlen István miniszterelnökkel közölni fogja elhatározását, amely igen könnyen a lemondás is lehet.

Budapesti jelentések szerint nagyatádi Szabó István nem gondol tárcájától való visszavonulásra.

Milliárdos ékszerlopás Svájcban.

A szállótolvaj Budapest felé szökött.

(Budapest augusztus 27.) A főkapitányság vasárnap terjedelmes átiratot kapott a zürichi rendőrfőnökségtől, amelyben dr. Müller zürichi rendőrkapitány arról értesíti a budapesti rendőrkapitányságot, hogy a Zürich mellett Rüschiikon-ban augusztus 10-én délután 3 és 4 óra között **szenzációs ékszerlopás történt egy szállóudában.** Egy előkelő gyáros feleségétől több értékes ékszer loptak 300.000 svájci frank értékben. A nyomozás megállapítása szerint a tolvaj állítólag olasz vagy magyar nemzetközi szállótolvaj és a zürichi rendőrség gyanúja szerint Ausztrián át Budapest felé szökött. A zürichi rendőrfőnökség közli az ékszerek névsorát és fényképét is és sürgős nyomozást kér Budapesten. A megtalálónak vagy nyomravezetőnek az ékszerek összértékének 10 százalékát kínálják föl.

Kiosztott házhelyek.

Kik kaptak kedvezményes telkeket Arad városától.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros speciális bizottsága legutóbbi ülésében a következőknek adott kedvezményes házhelyeket: Pus-kás Demeter II. parcella 316 számú telek 237 négyszögöl 2370 lei, Putici Victor törvényszéki tisztviselő XIII. 92, 105 négyszögöl 2100 lei, Rafila Simon rendőrfőnök III. 267, 288 négyszögöl 2880 lei, Rimbás Romulus CFR főmérnök XIII. 58, 203 négyszögöl 6090 lei, Rusu Miklós II. 318, 237 négyszögöl 2370 lei, Secui Antal II. 312, 180 négyszögöl 1800 lei, Selinta György alkomiszár II. 311, 169 négyszögöl 1690 lei, Satmarean II. és törvényszéki altiszt II. 320, 237 négyszögöl 2370 lei, Selariu János fogházigazgató II. 321, 237 négyszögöl 2370 lei, Serdineant Savu tamitó XIII. 159, 114 négyszögöl 2280 lei, Simona János vasuti altiszt II. 315, 177 négyszögöl 1770 lei, Stana Traian rendőrkommisszárus XIII. 95, 105 négyszögöl 2100 lei, Tranor-Soca János CFR tisztviselő II. 306, 237 négyszögöl 2370 lei, Span Constantin törvényszéki irodavezető II. 310, 159 négyszögöl 1590 lei, Spinanti Jenő XIII. 51, 115 négyszögöl 2875 lei, Ambrus Octavian CFR mérnök XIII. 147, 102 négyszögöl 2040 lei, Avramescu Vasul dr. kincstári jogügyi igazgató XXVI. 18, 133 négyszögöl 3990 lei, Babescu Victor igazgató XXV. 352, 119 négyszögöl 2975 lei, Balteanu Constantin mérnök-iskolaigazgató XIII. 100, 105 négyszögöl 2100 lei.

Banes György rendőrszövész III. 228. 133 négyzetöl 1330 lei. Barbara Sever dr. törvényszéki tanácselnök XXVI. 19. 129 négyzetöl 3870 lei. Beju Onisfor jószágigazgató XXVI. 9. 141 négyzetöl 4230 lei. Benkert György mérnök XIII. 124. 103 négyzetöl 2060 lei.

Biru Miklós tanár XIII. 90. 105 négyzetöl 2100 lei. Boca Gyula dr. tanár XIII. 101. 105 négyzetöl 2100 lei. Boda Zóri vármegyei tisztviselő III. 212. 152 négyzetöl 1520 lei. Bogdan Aurél CFR felügyelő XIII. 56. 131 négyzetöl 2700 lei.

Döntő bizonyítékok Förster-Schulze ellen.

A német detektívek megafoltak az Erzberger-gyilkossággal kapcsolatos fiatalember védekezését. — Nemország sürgött Erzberger másik gyilkosának felkutatását.

(Budapest, augusztus 27.) Erzberger elfogott gyilkosának Förster-Schulzenak az ügye még mindig szenzációja a magyar fővárosnak. Förster Henrik most ügynévezett kiadatási fogságban ül le azt a hat heti időt, amely alatt a vizsgálóbírónak meg kell állapítani Schulze személyazonosságát. — A vizsgálóbíró első sorban a német detektívektől kapott adatok alapján igyekezik kideríteni a személyazonosságot. Amennyiben a vizsgálóbíró ezeket az adatokat elégtelennek tartja, úgy kénytelen lesz érintkezésbe lépni a németországi hatóságokkal. A hat hét letelte után jelentést tesz az igazságügyminiszternek az ügy állásáról és csak az igazságügyi miniszter dönt majd a kiadatásról. A német detektíveknek az a véleményük, hogy Försteren kívül Erzberger másik gyilkosa is Magyarországon és minden valószínűség szerint Nagytétényben vagy Budapesten tartózkodik. Gömbös nagytétényi villájában laktak Mayer és Schneider bajor fiatalemberek is. Mayer az utóbbi napokban ismeretlen helyre távozott, Schneider azonban még mindig Nagytétényben tartózkodik és a német nyomozóközögek érthetetlennek tartják, hogy a budapesti főkapitányság mindezekig még semmi intézkedést nem tett Schneider előállítására és Mayer felkutatására.

Egy bécsi reggeli lap felhívást keltő támadást intézett a bécsi rendőrség ellen, miután az tudott Erzberger gyilkosainak a hollétéről, még sem tett semmit ebben az ügyben. A rendőrség válaszolt a támadásra és kijelentette, hogy *ugy a magyar mint a német hatóságok már egy éve tudták arról, hogy Erzberger gyilkosai Magyarországon tartózkodtak, a bécsi rendőrségnek nem állott hatáskörében ebben az ügyben bármit is intézkedni; a vád csúján a magyar és német hatóságokat terheli.*

A letartóztatásban levő Förster Henrik kihétre Schumacher és Blons német bírói detektívek ügyelők ma újabb bizonyítékokat tártak Polányi Aladár főügyészhez lyettes elé. Bemutatták azokat az okmányokat, amelyek megvalósították Förster az azonosítást tagadó kijelentéseit. Förster ugyanis a szembesítésnél határozottan tagadta, mintna Németországban született volna és állhatatosán megmaradt amaz állítása mellett, hogy odesszai születésű. Erre a német detektívek mellékeltek az odesszai anyakönyvi hivatal bizonyítványát, ami bizonyítja, hogy ötven évre visszamenőleg Förster neve a városi anyakönyvekben fel sem található. Okmányokkal meg-

cafolták azokat az állításokat, amelyek szerint bizonyos városokban megfordult volna három év alatt. Egyik Förster által befűzőtt város főnökségi vagy nyilvántartó hivatala seitt ismerté Förstert. Az egyik detektív Schumacher különben iskolatársa volt Försternek és a detektív felmutatott egy fényképet, amelyen mindketten mint diákok egy ifjusági footballverseny résztvevőiként szerepelnek. Förster a kétségtelen bizonyítékok dacára is tagadja, mintha azonos lenne a gyilkos Schulzeval. Érdekes tünet, hogy míg a német detektívek a legnagyobb lelkiismeretességgel igyekeznek Förster bűnösségét bebizonyítani, addig a magyar rendőrség a legnagyobb lassúsággal kezeli az ügyet. A budapesti sajtó a legélesebb támadásban részesíti emiatt a rendőrséget és Nádossy országos főkapitányt. Budapesti sajtó szándékos ügyben még újabb rendkívül érdekes fejleményeket várnak.

SZÍNHÁZI MŰVÉSZLET

Budapest

színház szenzációja.

Kiss Ferenc 10.000 dolláros évi fizetése. — Hova szerződött László Andor?

Budapestről táviratozzák: Budapest színházi életének szenzációja, hogy Kiss Ferenc, ma a legnépszerűbb magyar színész, le szerződött az Unio színházi részvénytársasághoz és ezzel szerződészet követett el a Nemzeti Színházzal szemben, ahová előbbi szerződése még öt évig kötötte volna. Kiss Ferenc évi 10.000 dollár fizetést kap és most a szerződés aláírásokat azonnal folyósították számára 3000 dollár előlegget. Ezért az összegért birtokot vesz magának Pest mellett. Természetesen az Unio fizeti a Nemzetinek a szerződészetért fizetendő pönálét is. Kiss Ferenc az Unionál kizárólag drámai darabokban fog fellépni, még pedig melesak a Magyar Színházban, de a Belvárosi- és Blaha Lujza színházakban is. Somogyi Emmi, az Aradon és Temesváron is jól ismert szubrett, Ekcs Ferenek, az aradi színház volt táncoskislakusának felesége Sebestyén Géza budapesti színházához szerződött. Ugyancsak Sebestyén tár-

sularának tagja lett László Andor, az aradi színház egy esztendőn keresztül volt népszerű bonvivánja.

* Az aradi nyári szinkör másota. Csütörtök: A vén gazember. Földes Mihály fellétével. Szombat: Carmen. R. Hegedüs Báb, Horváth Mici, Ruvinszky Rafael, Róna Dezső fellépéssel. Vasárnap: Antonia. Horváth Micivel a címszerepben. A színpadon Könya Jancsi zenekara muzsika.

* Regényből színdarabot még nem irak olyan közvetlen és minden részletében hatásos, mint Mikszáth Kálmán Vén gazemberét. Ezt a 3 felvonásból álló bájos életképet eleveníti fel csütörtökön az aradi színtársulat Földes Mihály, Jávor Alfréd, Hármath Jolán, Gömöri Emma, Föllinuszné, Ekcs, Kallós fellépéssel.

* R. Hegedüs Báb, Horváth Mici, Ruvinszky Rafael, Róna Dezső fellépéssel tartják meg szombaton a szezon utolsó operaelőadását a Carmen színdarabjával. Ebben a népszerű, híres színdarabban tartja bucsufellépését Róna Dezső, akihez hasonló kvalitásu opera-baritonista nem működik Erdélyben. Vasárnap Lengyel Menyhért vigjátéka, a világ összes nagy színpadait bejárt Antonia szerepel a műsoron. A címszerepben az általános óhajnak engedve, még egyszer fellép Horváth Mici, az aradiak dédelgetett primadonnája. Érdekesége lesz a vasárnapi szenzációs előadásnak Könya Jancsi híres cigányzenekarának színpadi szereplése.

* Fényes Boriska értesíti tanítványait, hogy a zongoratanítást lakásán (Arad, Bulevardul Carol 37.) szeptember elsején megkezd. Új tanítványokat csak korlátolt számban vesz fel.

Szélmákos aradi fiatalember.

Sikkasztást követett el egy irodalmi lap kárára.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Oénusz irodalmi lap vezetőségét feljelentést tett a rendőrségnek egyik alkalmazottja, Institoris Gyula ellen, aki a lapvállalat kárára nagyszabású szélhámosságokat és sikkasztásokat követett el. Institoris a lap megbízásából erdélyi körutakra indult és előfizetőket szerzett. A meghatározott időre a megbízott nem érkezett vissza, közben a lap vezetőségének tudomására jutott, hogy Institoris az eddigi megállapítások szerint az előfizetőktől több mint 50 ezer lejt vett fel, holott pénzülvétele nem volt jogosítva. Institoris jelenleg is folytatja szélhámoságait és a rendőrség által szétküldött körözövelek alapján megindított nyomozásnak sikerült kideríteni, hogy Bucarestben, Brassóban, Sibluban, Timisoarán és Marosvásárhelyen folytatja üzletemit. A rendőrségnek eddig nem sikerült letartóztatni, mert a szélhámos mindig neszét vette a nyomozásnak és odébbállott. Legutóbb Clujon tartózkodott, ahol a rendőrség eirendelte letartóztatását, azonban Institoris kellő időben onnan is megszökött. A szélhámos fiatalember ellen országos nyomozást rendeltek el.

HOGYALL A LEJ?

1924. aug. 27-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.58 svájci frankot,
8.86 francia frankot,
38.000 belföldi magyar koronát,
35.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.60 frankot

Parisban 8.90 frankot

Budapest 38400 K-t

Newyorkban 48.75 centet

A targulmuresi új szintársulat.

Szendrey Mihály befejezte a társulat megszervezését.

(Saját tudósítónktól.) Szendrey Mihály volt aradi színgazgató, a ki tudvalevőleg a targulmuresi (marosvásárhelyi) színikerületet kapta meg, most fejezte be szintársulatának teljes megszervezését. Kiünő együttes fog Szendrey rendelkezésére állani és bizonyos, hogy ugyanyagi, mint erkölcsi tekintetben eredményesen fog működni a társulat Szendrey avatott vezetése alatt. A társulat legtöbb tagja Aradról került ki. Jakabfyne Halmos Mici lesz a társulat koloratur-primadonnája, Holdy Juci szubrett-primadonna Pozsonyból szerződött, Táray Böske szende és hösnő a cluji (kolozsvári) színház tagja volt. Ugyancsak Aradról kerültek Szendreyhez Novák Irén anyaszínésznő, Z. Várady Margit operaénekesnő, aki szerződötett állandó vendég, Sebestyén Jenő táncoskomikus, Selmecey Mihály komikus, Földes Mihály hőszerelemes és társalgási, Kallós József apa és jellem, Olasz Lajos apaszínész és Szendrey Mihály is, aki nemcsak mint igazgató fog tevékenykedni, hanem játszani is fog drámákban és vigjátékokban. Barna Anca szubrett, Palády Rózi szende, Borovszky Oszkár énekes bonviván baritonista, Fratta Géza énekes bonviván és vigjátéki színész, Karácsonyi Miklós komikus Oradea-maretiól (Nagyváradról) szerződtek Szendreyhez. Gerley Ili társalgási színésznő Clujról és Anday Ella komika és társalgási színésznő Szatmárról szerződtek a marosvásárhelyi társulathoz. Poór Lili állandó vendége lesz a színháznak. Jakabfy Dezső igazgatóhelyettes és főrendező, Kallós József igazgatói megbízott, Kovács Mihály karnagy, Bánáti Ede ügyelő és Sipos Gyula segédszínész egészítik ki a társulatot. Ezt a művészeti felületet megfelelő kar és zenekar egészíti ki. Az operaelőadások szólószereplői a cluji, illetőleg a bucarestii opera művészei lesznek. A szezon szeptember 27-én kezdik meg Marosvásárhelyen a Süt a nap című Zilahy-vigjátékkal. Ezután a tagok bemutatkozása következik és mindenki legjobb szerepében lép el. A szezon Marosvásárhelyen hét hónapig tart és azután (Nagyszebenbe) thennek a színészek.

NAGY GEZA fényképész,

Arad, Bul. Reg. Maria 8. sz. (v. Antrássy-tér 22. sz.) alatt földszinten levő fotoszalonjában finom és izléeses portré, valamint természetű gyermekfelvételek, továbbá kis képek után nagy falli képek izléeses művészi kivitelben készülnek. 4121

HÍREK

Vizsgáltak az aradi katolikus főgimnázium tanarai

Befejezéshez közelednek a tanári és tanítói vizsgák.

(Saját tudósítónktól.) A tanárok és tanítók románnyelvű vizsgái már vége felé járnak. Az aradi katolikus gimnázium tanári karát nem került sorra. A tanárok közül Striffler Ferenc, Neidenbach Emil és Szóják Rezső orvosi bizonyítvánnyal ki lettek mentve. A vizsgán, amely reggel 8-tól délután fél 2-ig tartott, Fischer Aladár igazgató és dr. Schweitzer József tanár megfeleltek, Bereczky Imrénének nem sikerült a vizsga és Ellsner József pedig csak a román irodalomból vizsgázott. A többiek arra való hivatkozással, hogy csak később kapták meg a miniszteri rendeletet és nem volt idejük arra, hogy elkészüljenek, visszaléptek a vizsgától; a visszaléptek a jövő esztendőben vizsgáznak.

Ugyancsak ma tettek vizsgát a timisoarai leánykereskedelmi tanárai is. Vizsgálatra hat tanár jelentkezett, akik közül kettő vissza lépett, egy nem felelt meg, a többi három vizsgája sikerült. A timisoarai piarista gimnázium tanárai közül tizenhétven jelentkeztek vizsgára, ezek közül csak egy felelt meg, a többi nem.

— A Közlöny legközelebbi száma az általános munkaszüneti rendelet következtében szombaton reggel jelenik meg.

— Teljes munkaszünet a csütörtöki ünnepe. Az aradi rendőrprefektúra ezúton hozza köztudomásra, hogy csütörtökön, gör. kel. Boldogasszony napján teljes vasárnap munkaszünetet rendelt el. Eszerint szünetel minden kereskedelmi és ipari tevékenység, az összes üzletek egész napon át zárva tartandók. Kivételt képeznek az élelmiszerüzletek, amelyek holnap délelőtt tíz óráig, a borbélyüzletek, amelyek délelőtt tizenegy óráig s a mészárszékek és hentesüzletek, amelyek tíz óráig tarthatók nyitva. Ugyancsak holnap van Mária királyné névenapja és ez alkalommal a házakat és üzleteket fel kell lobbogózní.

— Miniszterek Párisban. Bucarestből jelentik: Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter szeptember 5-én Párisba utazik, ahol találkozni fog Brătianu és Duca miniszterekkel, akikkel közösen megteszi az intézkedéseket az állami üzemek kommercializálásához szükséges tőke előteremtésére.

— Lengyel újságírók Romániában. Bucarestből táviratozzák: A lengyel újságírók szindikátusának tanulmányutra küldött tagjai augusztus 31-én érkeztek Bucarestbe. Innen mennek Kisenevbe, Galatiba, Floestibe, Brassóba, Aradra, Timisoarára, Resicára és Turnu-Severinbe.

— Béreljen Kerpel könyvtárában

— Volt olasz miniszterelnök békepropagandája. Kopenhágából táviratozzák: Nitti volt olasz miniszterelnök szeptemberben felolvasást fog tartani az európai békéről. Nitti már többször is felhívták, hogy tartson Amerikában is felolvasásokat, azonban Nitti mindannyiszor azt válaszolta, hogy csak semleges államokban olvas fel

LEGUJABB

Mikor kezdi Franciaország a kiűritést

(Páris, augusztus 27.) A francia kormány hivatalos közleményt adott ki, ha a Reichstag a londoni egyezményt határidőre megszavazza, a

dortmundi zóna kiűritését szeptember elsejére elrendelik. A végleges kiűrités legfeljebb október végére várható.

Tárgyalják Pesten az emigráns-pörököt

(Budapest, aug. 27.) A büntető-törvényszék november 11—27-re kitűzte az emigráns-pörök főtárgyalását. Az ügyészség Garami, Lovászy, Kunfi, Hatvány, Károlyi, Göndör, Buchinger, Szende, Hoek, Linder, valamint mások, összesen huszon-

hat emigráns ellen emel vádat. A meg nem jelenők ellen in contumaciam hoznak ítéletet. Weimer Jakabot felségsértéssel, felbujtói bünrészességgel és lázadással vádolja a budapesti ügyészség vádirata, amelyet ma kézbesítettek Györky Imre védőnek.

Feloszlatják a német birodalmi gyűlést

(Berlin, augusztus 27.) A lapok szerint a kormány a német nemzetiekkel folytatott tárgyalásai eredménytelenek maradtak és így valószínű, hogy a londoni megegyezéssel kapcsolatos törvényjavaslatok

nem érnék el a szükséges kétharmad többséget. A lapok ezek után a kormány számára az egyetlen lehetséges megoldásnak a birodalmi gyűlés feloszlatását tekintik.

Megtalálták az alvajáró Teffert Boriskát.

Ma este lapzártá után megkaptuk azt a hírt, hogy Teffert Boriska az eltűnt advajárá leány megkerült. Hamreich Béla által adott adatok nyomán Mercyfalván meg-

találták a leányt és holnap reggel már szerető anyja karjai között lesz. A megtalálás szenzációs részleteit csak legközelebbi számunkban hozzuk.

— Apponyi Albert Genfben. Bucarestből táviratozzák: Gróf Apponyi Albert, Magyarország fődelegátusa, ma elutazott Genfbe a népszövetségi ülészekre.

— Az utlevélszék figyelmeztetése. Az aradi államrendőrség utlevélszékét figyelmezteti a utlevélkérvényezőket, hogy felvilágosításokat kizárólag délelőtt 11—12 óráig nyújtanak a hivatalban és a kész utleveleket 1—2 óráig vehetik át az utlevelek tulajdonosai.

— Eihunyt vasuti főtisztviselő. A Máv. volt aradi tisztviselői közül bizonyára sokan emlékeznek még Vajda János főellenőrré, aki a vasuti tisztviselők gazdasági érdekeinek hosszú időn át lelkes előharcosa volt Aradon. A Tisza-Széchenyi képviselőválasztás után Vajdát Pécsre helyezték, ahol a számszék vezetője lett és mint ilyen, később főfelügyelői rangba került. A mai napon gyászjelentés érkezett Aradra, mely a népszerű vasuti főtisztviselő halálát közli. Vajda Jánost Pécsen az egész társadalom tisztelete vette körül és korai elhunytja széles körben fog részvétet kelteni Aradon is. Mindössze 54 évet élt, özvegye és két gyermeke gyászolják.

— A vármegye jótékonyága. Anak idején a „Közlöny” részletesen beszámolt arról a szerencsétlenségről, mely a máriárdnai ferencendi kolostor egése alkalmával bekövetkezett, amikor a templom bejárója feletti keresztnél Schick József radnai tűzoltó — kinek visszavonulási útját a lángok elzárták — teljesen összeégett. A hős és önfeláldozó tűzoltó nagy családot hagyott hátra Aradmegyé vezetője és szomoru esettel kapcsolatban meggyászerte gyűjtést indított a községek leg-többjéről az adományok beérkeztek már a központba s minegy. 50—60 ezer lej gyűlt össze, mely összeget rövidesen a Schick-család támogatására fordítják.

— AMTE nagy kertünnepélye augusztus 31-én Ujaradon a „Tündérkert”-ben.

— Requiem. A múlt hó 26-án elhunyt Mikosevits Iván lelkiúdvéért a requiem f. hó 30-án, szombaton délelőtt 11 órakor a gör. kel. szerb templomban tartatik meg.

— Jubileumi tűzoltósági gyakorlat. Megirtuk, hogy az „Aradi Önkéntes Tűzoltókar” e hó 31-én tölti be fennállásának 90-ik évét, amely alkalommal a délelőtti ünnepségek után délután 4 órai kezdettel a tűzorségi laktanyában jubileumi gyakorlat és verseny lesz, melyen a tagokon kívül csak a meghívottak és vendégtestületek vehetnek részt. A műsor a következő: 1. Mozdonyfecskendő iskolaszerelese. Mintagyakorlat. 2. Kocsifecskendő szerelése egy tűzoltó által. Versenyszám öt nevezővel. 3. Iskolamászás hotoglétrával. 4. Rohammászás. Versenyszám négy nevezéssel. 5. Jelképes támadás és védelem tetőtűznél. 6. Pincetűz gyakorlat. 7. Támadás és védelem, valamint életmentés a mászótorony harmadik emeletéről. Taktilai gyakorlat. Vezető: Záray Jenő parancsnok. 8. Ugróponyva-gyakorlat. 9. Diszponálás. 10. A városi tűzoltóság Mihajlovits Gyula parancsnok vezetésével az Imperator Traian (volt Attila) téri bemutató autós benzín-motoros fecskendő.

— A hölgyek csakis Rozsnyaféle Serail-crémét használjanak.

— Az aradi Izraelita Internátus elfogad iskolai tanulókat bennlakásra és correpetálásra. Prospektus kérendő Arad, Str. Alexandru Gavra 19. szám.

— Az aradi jégelőfizetéseket kérjük idejében, f. hó 30-ig megújítani.

— Tánckola megnyitás. Genccsnyé táncbanő tanciskoláját a Fehér Kereszt nagytermében haladó tancosok részére szeptember hó 14-én este 8 órakor kezdi meg. Kezdő tancosok részére a beiratkozás megkezdődött lakásán Arad, Str. Gheorghe Jounescu No. 11. (Gróf Károlyi-u. 7.)

Olcsón csak
STRASSER
divatruházában vásárolhat Aradon,
a Lutheránus templommal szemben.

— Tánckola megnyitás. H. Sziklay Gizi tanciskoláját szeptember hó 2-án megkezdte a Krispin-féle tancsteremben. Beiratkozás és bővebb felvilágosítást lakásán Arad, Str. Cercetasilor (Szt. Pál-u.) 7. ad.

II. rész.

Szerelmem tragédiája.

Mia May, Emil Jannings
és Erlka Gläserrel.

Még ma csütörtökön, pénteken
és szombaton az

APOLLOBAN.

— Ertesítés. Bátorkodom az igen tisztelt aranyifjúság figyelmét felhívni, hogy szeptember hó 6-án, szombaton este 8 órakor a városligeti Aradi Polgári Lovász-Egylet dísztermében tanciskolámat megnyitom. Beiratkozni lehet a mai naptól lakásomon Arad, Str. Mos Ajun (v. Széi-ucca) 19—21. sz. alatt és a tancsteremben délután 6-tól 8 óráig. Csütörtökön és vasárnap este 8-tól 11 óráig vendégórát tartok a haladók részére. Tisztelettel: Henegár Miklós, okl. táncanár.

Titokzatos jelek a Marsból.

Egy kanadai csillagvizsgáló szenzációs felfedezése.

Newyorkból jelentik: Valamennyi lap nagy cikkeiben foglalkozik az a kanadai jelentéssel, hogy a pointgreyi csillagvizsgáló állomás több ízben titokzatos szikratávró jeleket fogott fel. Ezek a jelek különösen szombaton voltak erősen észlelhetők, még pedig négyszer egymás után. A szakértők állítólag még vannak győződve, hogy ezek a jelek a Marsról érkeztek a földre. A jelzések egyetlen szikratávró kodexben sem foglaltak és teljesen ismeretlenek. Az amerikai csendes óceáni hadiflotta valamennyi szikratávró-állomását hivatalosan utasították, hogy ezeket a pointgreyi jeleket figyeljék meg.

Lelkellen támadó.

Egy kisleány megdöbbenően tragikus kalandja.

(Saját tudósítónktól.) Bestiális merényletet követtek el ma este az aradi városligetben egy tizenhárom éves urleányka ellen. A leányka a ligeten ment keresztül és mellé csatlakozott egy magas barna fiatalember. Beszélgetett hozzá, a kisleány azonban nem válaszolt. Amikor olyan helyre értek, ahol nem látta őket senki, a férfi rávetette magát a szerencsétlen leánykára, leteperte a földre és merényletet követett el ellene. A leány sikoltására többen arra siettek, de a fiatalember elmenekült. A szerencsétlen leányka eszméletlen állapotban maradt a helyszínen és a járőrök értesítették a mentőket. A mentők be szállították a kórházba, ahol a leányka magához tért és elbeszélte borzalmas kalandját. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen leányka súlyos betegséget kapott. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be, a bestiális merénylő kézrekerítésére.

KÖZGAZDASÁG

Megalakul a francia—román kamara Párisban.

A kamara készíti elő Románia külföldi kölcsönét.

(Bucuresti, augusztus 27.) Párisban francia—román kereskedelmi kamarát létesítenek és az ehhez szükséges előkészületeket már meg is tették. A kamara székhelye Párisban, a Bulevardes Melesherbesen lesz egy Goldenberg nevű francia bankár házában aki tagja az acélgvár igazgatóságának. A kamarának egy elnöke és négy alelnöke lesz. Elnök Fran-

cois Marcac volt miniszter, titkárok Alexandru Buzdugan és George Assan, a párisi román követség kereskedelmi attaséi lesznek. A kamara működését legkésőbb október elsején kezdi meg. Pénzügyi körök szerint a kamara készíti elő majd azt a kölcsönt, amelyet egy francia csoport bocsájt a román kormány rendelkezésére.

Párisban 8.90, Zürichben 2.60 a lej.

Newyork 48.75-ös árfolyamon jegyezte a román valutát. — Nagy pánik a belöldi devizapiac.

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi lejemelkedés után a mai napon újból nagy arányban emelkedett a lej árfolyama a világpiacon. Zürichben nyolc ponttal 2.60-ra, Párisban tizenöt ponttal 8.90-re és Newyorkban egy ponttal 48.75-re emelkedett a lej kurzusa. Az óriási emelkedés után teljes pánik keletkezett a belöldi devizapiac. Délelőtt Bucuresti rengeteg menyriségű külföldi devizát vásárolt össze. Teljes áruhiány uralkodott a devizapiac és a deviza árak érthetetlenül ahelyett, hogy a paritásnak megfelelően estek volna, aránytalanul emelkedtek. A zürichi záróárfolyamok megérkezése után a helyzet megfordult. A lej a zárlatban is 2.60-as jegyzéssel érkezett. Ennek hatása alatt óriási kínálat indult meg külföldi devizákban. A délelőtti 209.50-es dollárkursus, estére 196-ra esett, de a kínálók így sem tudták a dollárt elhelyezni. Ugyanílyan mértékben esett a magyar korona, amelynek az esti magánforgalomban 380 volt az árfolyama a lejjel szemben.

HELYI VALUTAÁRAK. (Augusztus 27.) Francia frank 11.30, svájci frank 39.05, dollár 195, dinár 2.45, szokol 6.30, lira 9.05, angol font 930. **Kifizetések:** Budapest 380, Bécs 350, Prága 6.25, Zürich 39, Milano 9, London 920, Páris 11.25, Newyork 196, Belgrád 2.40.

ZÜRICHI NYITÁS. (Augusztus 27.) Amsterdam 206.87.50, Newyork 533.87.50, London 2396, Páris 28.85, Milano 23.62.50, Prága 16, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.67.50, Bucuresti 2.60, Bécs 0.0075.25.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Augusztus 27.) Amsterdam 207, Newyork 533.50, London 2397, Páris 29, Milano 23.65, Prága 16, Budapest 69.50, Belgrád 6.67.50, Bucuresti 2.60, Bécs 0.0075.25.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Augusztus 27.) **Kifizetések:** Páris 11.20, London 922, Newyork 204, Milano 9.16, Zürich 38.60, Bécs 0.0030, Prága 6.15. **Valuták:** Napoleon 760, aranyárka 48, léva 1.40, török lira 1.10, angol font 920, francia frank 11.40, svájci frank 40, lira 9.30, drachma 3.70, dinár 2.55, dollár 202, lengyel márka 0.00040, osztrák korona 0.0030 magyar korona 0.0027, sokol 6.20.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Augusztus 27.) Magy. Hitel 552.000, Osztrák Hitel 187 ezer, Salgó 562.000, Rima 121.000, Ganz Danubius 2,730.000, Kőszén

2,875.000, Szlavónia 80.000, Kereskedelmi Bank 1,200.000, Schlick 54.000, Cukor 2,475.000, Csáky 12.000, Oia 535.000, Hazai Takarékok 3,530.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Augusztus 27.) Belgrád 962—967, dinár 942—962, Bucuresti 381—383, lei 381—384, London 345000—347000, font 342000—346000, Milano 3405—3422, lira 3405—3427, Newyork 76800—77200, dollár 76300—76360, Páris-frank 4175—4200, Prága 2303—2315, szokol 2283—2302, osztrák korona 108.35—108.95.

= Az osztrák—román vasúti tarifa. Bucurestiből táviratozzák: A vasutak vezérigazgatósága közli, hogy az osztrák—román személy- és áruszállítási tarifa szeptember elsején lép életbe. Erdélyben Arad, Brassó, Sibiu (Nagyszében), Sighisoara (Segesvár), Teius (Tövis), Beszerce, Cluj (Kolozsvár), Oradea mare (Nagyvárad) és Biharpuspöki állomások adnak direkt jegyeket és veszik fel közvetlenül a podgyaszt. A viteldiut lejben fizetik és pedig, miután a jegyet Magyarországon aranykoronában kell fizetni, a magyar aranykoronát 55 lejben, az osztrák papirkoronából pedig százat 35 baniban számítanak.

= Szeptemberi mintavásárok. A Kereskedelmi és Iparkamara közli a szeptember havi mintavásárok rendjét: szept. 5—12. a IX. prágai mintavásár, 5—15. a IV. lemergi keleti vásár, 7—10. a XV. breslaueri nemzetközi vásár, 7—13. a VII. bécsi nemzetközi vásár, 16—30. a IV. nápolyi nemzetközi vásár, 21—27. a XI. frankfurti (a. M.) nemzetközi mintavásár, szeptember végén a IV. königsbergi nemzetközi keleteurópai vásár, szeptember hóban a XI. urechti hollandus nemzetközi vásár, szeptember hóban a IV. laibachi nemzetközi vásár. Szept. 12—16. napjain a XXI. nevali (Estonia) eszt mezőgazdasági vásár.

Az élő céltábla. (Körbe-Körbe.)

Szenzációs cirkusz dráma.
Egeda Nissen és Alfons Frylanddal.

Bemutatója ma csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap az

Urániában

Végleg lezárták az állampolgársági igazolásokat

(Saját tudósítónktól.) Az aradi állampolgárságok két napos pótigazoltatási határideje a mai nappal lejárt. Kedden és szerdán a jogkeresők tömegesen jelentkeztek dr. Angel István polgármesternél és a két nap alatt mintegy kilencszázán kérték az állampolgárságuk elismerését, azonban a jelentkezőknek több mint hatvan százaléka nem rendelkezett megfelelő okmányokkal, így a polgármester kénytelen volt kérvényeiket visszautasítani. Az állampolgársági igazoltatás ma este hét óráig tartott és ilyenirányú kérvényeket többé a város vezetősége nem fogad el. Akik a kitűzött határidő alatt nem jelentkeztek, vagy akiknek az állampolgársági igazoltatás iránti kérvényüket véglegesen visszautasította a város vezetősége, most már a temesvári királyi táblához felebbezhetnek, vagy optálási okmánnyal és egyéb szükséges iratokkal felszerelt kérvényekkel az igazságügyminisztériumhoz fordulhatnak, az állampolgárságuk elnyerése végett.

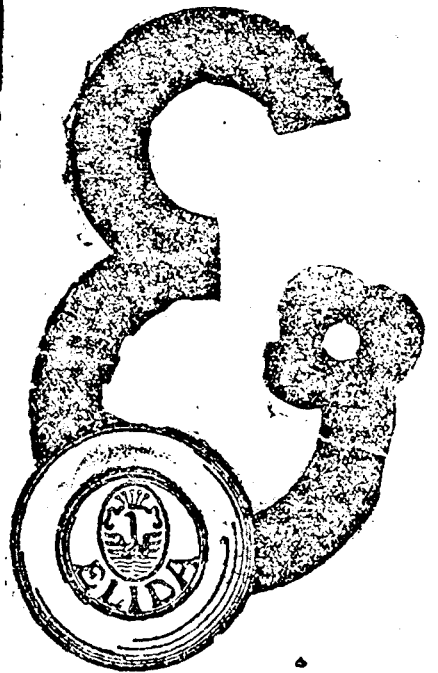
SPORT

O Országos galamblovó verseny Aradon. Érdekes sportesemény szín helye lesz augusztus 31-én Arad városa. A Juno vadásztársaság rendezésében nagyszabású előgalamb és üveggömb lövészetet tartanak az óvartéri sporttelepen. Az eddigi jelentkeztettek névsorából máris megállapítható, hogy a vasárnapi verseny nagyszabásúnak és nagyszerűnek ígérkezik. Az ország legelőkelőbb köreiből élénk érdeklődés mutatkozik a verseny iránt. A többek között Mocsonyi Antal udvari fővadászmester, Manu generális, királyi adjutáns, Lummitzer, Magyarország hírneves bajnoka és még igen sokan jelentették be részvételüket. Jelentkezéseket a versenyre elfogad Motorca Coriolan, az egyesület titkára Bul. Reg. Ferdinand 19.

O A „Cerbui” vadásztársaság szeptember 7-iki bajnoki országos galamb- és gömblovó versenye iránt, mint előre látható volt, rendkívül élénk érdeklődéssel viseltetik az egész város közönsége. A rendezőség, hogy a verseny napján a pénztárnál való tolongást megelőzze, a versenyre szóló jegyeket már szeptember 1-től, hétfőtől kezdve árusítja Bauer Gyula dohánytözsdejében (Minorita-palota.) A „Cerbui” tagjai ma, csütörtökön, ugyszintén a jövő hét kedd és csütörtöki napjain délután 3 órától a vesztőhelyt üres térségen gyakorló lövészetet tartanak, amelyen az összes benevezettek is részt vehetnek. A gömblovóhoz szükséges 14-es és 12-es serét az egyesületnél kapható.

— AMTE—ATE barátságos mérkőzés ma, csütörtökön délután fél 6 órakor az aradi Gloria-CFR. pályán. Előzőleg a második csapatok mérkőznek.

— Az Aradi Atletikai Club aug. 31-i versenyére a nevezések a legnagyobb mértékben sikerültek úgy, hogy páratlan sporttelvezetben lesz része az atletika híveinek. Legértékesebb küzdelem a magasugrásban ígérkezik, ahol végre együtt küzd az

FÜRDŐSZAPPAN
világhírű.

Lloyd 2278

2653

elsőségért Péter, Russu, Glück és Stelian, de gyönyörű versenyt ígér Péter, Belu dr., Kabát, Pály. Márton, Dávid, Spolarich szereplése is. A versenyzőket értékes tiszteletdíjakkal lepi meg a jubiláló egyesület. Az előfutamok délelőtt fél tizenegy órakor, a döntő mérkőzések pedig délután fél 3 órakor kezdődnek. Az atletikai versenyt labdarugó mérkőzés követi az AMTE—AAC csapatok között, az egyesületek legjobbjainak részvételével.

MOZI

xx Jön! Fatty, a benzinkirály, egy egész műsort betöltő vigjáték Fattyval a főszerepben.

xx Ma, csütörtökön az aradi Apollóban és Urániában az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Ma, csütörtökön mutatja be az aradi Uránia mozgósínház Az élő céltábla (Körbe-körbe) című cirkuszdrámát. Az izgalmas dráma, amelynek Egeda Nissen és Alfons Fryland a főszereplői, vasárnapig szerepel az Uránia mozgósínház műsorán.

xx „A szigorú titok” című rendkívül érdekes hatfelvonásos életképet ma már utoljára vetíti az aradi Marosparti mozgósínház. Egy árvaságra jutott művészlelkű leány egy régi angol arisztokratacsalád kastélyába kerül. A főnemesi család komornyikszemélyzetének rokona, de a vidám lelkű és a zenében vigaszt kereső művészsarjat a gögös főkomornyik elűldözi a kastélyból. A nagyvilági élet forgatagába kerül, táncosnő lesz és a talmi pompa közepette ismerkedik meg az ősi kastély fiatal urával, aki feleségül veszi. A kastélyban régi rokonsága kellenetlenül fogadja az új urnőt, aki iránt a férj is féltékeny lesz. A féltékenység oka félreértés és amikor ez tisztázódik, akkor béke és boldogság költözik az ősi kastélyba. Ez a végtelenül kedves és érdekes film története, amelynek főszerepét Madve Kennedy, a legkiválóbb filmművésznök egyike kreálja. Előadás kezdete pont 9 órakor.

KORRO *használati utasítások*

„JEUNESSE“

xx Még ma csütörtökön, pénteken és szombaton vetíti az aradi Apolló mozgószínház a „Szerlem tragédiája“ második részét. — A leghíresebb moziszínészek: Mia May, Emil Jannings és Erika Glassner a főszereplői az Apolló mozgószínház filmszenzációjának, amely az utóbbi évek legszebb filmje.

Modern kilakoltatás.

Párisban revolverrel és kábító gázokkal lakoltattak ki egy magyar embert.

(Páris, augusztus 27.) Tegnap reggel — mint Párisból jelentik — egy magyar származású naturalizált francia nagy botrányt okozott Párisban. A botrány hőst Guillaume Szabónak hívják, aki a Madonna-templom közelében lakik. Minthogy hosszabb ideje nem fizetett lakbért, hatósági felszólítást kapott, hogy firtse ki a lakást. Amikor a törvényszék embere a bíróság utasítására hozzáérkezett, Szabó revolverrel fogadta. A rendőrség emberei ellen is revolvert szegezett. Erre a rendőrök kábító gázokkal próbálták Szabót a lakásában ártalmatlanná tenni. Ő erre kinyitotta az összes ablakokat és az így keletkezett légmozgást a lépcsőházba hajtotta a gázokat és a rendőrök kábultak el. Végül is két rendőr gázalrccal és védőpáncéllal felszerelve hatolt be a lakásba és ezeknek aztán sikerült Szabót letartóztatni. Most megindult ellene az eljárás hatóság elleni erőszak miatt is.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTTER.

ÉRTESÍTÉS!
Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy kereskedelmi és ingatlan forgalmi irodámat Aradon, Str. Eminescu Fehér Kereszt épületben megnyitottam.
Előjegyzésben magán- és bérházak, földbirtokok és szőlők. Az ingatlanok főnyképei bármikor megtekinthetők. Nagyobb földbirtokok haszonbérbeadását közvetltem. Keresek előkelő bevégm részére nagyobb bérházakat és földbirtokokat bármily nagyságban eladás vagy haszonbérbeadás végett. Érdeklődőknek bármikor rendelkezésére állok és szíves megbízásukat kérve vagyok teljes tisztelettel:
Lazarovitz H. Lázár
kereskedelmi ügynőskége.
Aradi fiók vezető:
Brassay Ernő.
4816

női- és leányka-divatsálon az őszi idényre a legújabb creatioik szerint, legcsinosabban, előnyös áron készít ruhákat, kabátokat és costumöket. Arad, Bul. Gen. Dragalina 16. I. em. (Apponyi-törut)

HARISNYA még mindig régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad, Str. Eminescu 13. szám
16 minőségben szereshető be!
Minden színben órna, fátvöl, fíór és pamut minőségben, 20 lejtől 148 lejtig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejtől, gyermek szvettörök 90 lejtől. — Női jumperék és jumper pamutok, rövidárúk stb. nagy választékban. 4458

Szőnyegek, sezlontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők: **Lissem Sándor** confection és nődivat üzletében Arad Plaza A. tancu (Szabadság-tér) 2.

Butorokat részletre kedvező fizetési feltételek mellett, **Garai Károly** butor raktárból. ARADON, Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.) 5/12. 3261 beszerezhető

Friss hal
kapható
LUTTWAK JÓZSEF cégnél, Arad.

Töltse az utószezont
VATA de JOS
(Alvácza)
kénos és szénasavas
3 hőgyógyfürdőn. 3 4804
Szobaárakból, szep. 1-151
:: tetemes engedmény. ::

Adok ezer Lejért
abonálva havonta, jőizü 4805
házi kosztot
ebédet és vacsorát, házon kívül is.
LEOPOLD DEUTSCH vendéglős
Arad, Str. Sinagogei (Chorin Aron-u.) 2.

Pancotán
főtéri üzlet ház
a villamos megálló mellett, a piac gőcpontján, 2 bármilyen üzletnek alkalmas helyiséggel, 2 szobás lakással, szép pincével, melléképülettel, kerttel 330 ezer :: lejért eladó. ::
Hermle Mihály Pancota.

SZEGFÜ ARAD
Luther-tér
Telefon III.
Irógépvállalat
állandóan nagy választék új és használt
ROYAL, UNDERWOOD
és egyéb gépekben. Alkalmi vételek.
Erdély legnagyobb
Irógépjavitóműhelye és kellekraktára

Szines nyomtatványokat,
Etiquetteket, szines plakátokat, üzleti nyomtatványokat a szokásosnál szebb kivitelben készít
INGUSZ nyomda
ARAD, Str. Garagiale (Csiky Gergely-u.) 7-15. Telef.: 677.

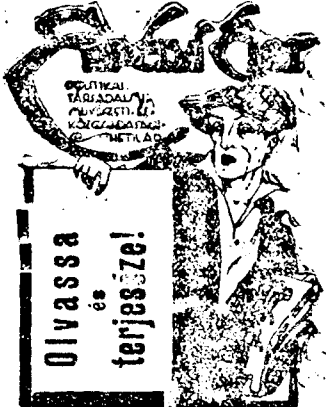
Kettőszobás
konyhás lakást magas lakbér vagy lelépési díjjal keresek. — Utazó cimre ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 8841

Női modell posztókalapok
fehér és minden divatszínben 280 Lejtől 350 Lejtig nagyválasztékban rendkívül olcsó áron. Atalaktások és festések minden színben elvállalunk. 3 3
Bittenbinder Konrád
kalapos, Arad, Str. Eminescu (Deák F-u) 2

Mig a készlet tart, új transporthordók
és különféle méretű kisebb újhordók, jutányos áron eladók.
Schul Benő
Arad, Str. Georgehe Lázár (Simonyi) 6

MAYER
ujjonnan átalakított
éttermében előrendő konyha!
Pontos kiszolgálás, olcsó abonoma kapható.
Minden szombat este csirkepaprikás és turosrétes

FIGYELEM!
A belváros legforgalmasabb utcájában minden kényelemmel berendezett 2 lakoson földszintes ház 4 szobás fürdőszobás azonnal elfoglalható lakással iparvállalatnak alkalmas óriási helyiségekkel, két uccára nyíló telekkel 25 ezer Lej bérjövdelemmel előnyös árban eladó.
Kizárólagos megbizott:
Haász Albert irodája ARAD, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.)

Úsodás hatású arcszépítő és fínomító a Földes-féle Margit és Madeline creme.
Előbbi nappal, utóbbi éjjeli használatra. Eltünteti szeplőket és májfoltokat, atkákat (mitesser) ráncokat és recőket. Az aro pár nap használat után üde, hamvas rózsaszín lesz, arotisztatlanságok eltűnnek. Zsíros aron hölgyeknek és uraknak ajánlunk **HELACITOT**. Minden nap használatra **MARGIT-SZAPPANT** és **MARGIT-PUDERT**.
Dr. Földes győgszertár Arad

Kiadó üzlet és gyárhelyiségek.
A Str. Muresan 3-5. sz. (Nádor-ucca), cirok és kefégyár összes helyiségei megúresedvén, üzleti mint gyári és raktári célokra, egészben vagy külön-külön **kiadóok.**
Értekezheini: Arad, Strada Eminescu 5. Deák Ferenc-ucca). 4714

Vinga nagyközség nagyvendéglője teljes berendezéssel átadó.
Értekezni:
Hotel Central irodájában, Aradon.

Uvegcsiszoló mestert azonnalra keresünk.
Referenciákkal fizetési igények kei ellátott ajánlatok
Rosenthal & Fuchs Vulkán küldendők.

A clujl országos mintavásár ünnepélyes megnyitása
augusztus 31-én délelőtt 10 óraker lesz.
75% vasuti kedvezmény! **75% vasuti kedvezmény!**

Különleges gyermekfelvételek, női- és férfi portralt, levelezőlapok, utievélképek a legmodernebb kivitelben készülnek **Bornstein photo-salonjában** **ARAD,** (uj Neuman-ház)

Figyelmeztetés! **Utlevél, vizum** naponta **Weiss Dávid** Gyűjtőhelyek **LOBL Hirlapiroda** Arad, Apollo mozival szemben. **WEINBERGER cipőüzlet.** Ügyekben legolcsóbb, futárindítás Arad, Str. Mărășești Kossuth-u. Az államrendőrség mellett.

Oszi felöltő és ruha újdonságok legolcsóbb bevásárlási forrása **Juliu PLESZ Gyula** központi női és gyermek ruhaáruháza Arad, Str. Col. Pirici 3. (Vörösmarty-u) a színház hátsó bejáratával szemben. Külön angol és francia mértékosztály. Kérem a címre figyelni!

Apró hirdetések.

Levelezés.

"EZ EGYSZER" jelizére levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 4848

Házasság.

HÁZASSÁGKÖZVETITÉSI ügyben méltóztassék lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten uri és diszkrét, előkelő irodájához fordulni. Budapest Népszínház-ucca tizenhat. Díjtalan felvilágosítás Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások Romániából, Magyarországból, Slovenskóból, Jugoszláviából. 747

Alkalmazás.

KOMOLY, intelligens 25-40 év közötti nőt keresek 3 hónapos és 1½ éves leánykám mellé vidékre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 700

AZONNALI belépésre 2 irnokot keresek napi fizetés 1150 Lej 1450 Lej. — Glogovai jegyző. 4806

JÓRAVALÓ szakácsnő kéttagu családnak azonnalra felvétetik. Minerva győgtár, főtér. 10111

TANÍTÓNÓ állást keres ügyvédi irodába, pénztárnál, vagy más megfelelő helyen. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4829

EIN intelligente deutsches Fräulein wird zu einem 10 Jähriges Mädchen per 1 September gesucht. Adresse in die Administration der Aradi Közlöny. 4838

FIZETŐLEÁNYOK jó munkakerék, jó fizetéssel azonnal felvétetik. Deutsch Anna, Arad, Strada Alexandri (Salacz-ucca) 1. 10111

ÜZLETVEZETŐT keresünk, aki a butor-eladásban teljesen jártas. Rajzolók és tervezők előnyben. Román és német nyelv tudása megkívánatik. Írásbeli ajánlatok Aradi Kisiparosok Butorszövetkezete, Arad, Str. Eminescu 41. 10112

ALKALMAZOTTAT keres Horvát műszaki üzlet (Minorita-palota), ki úgy az üzleti mint részben az irodai munkát is végzi. 4850

MAGYAR NÉMET gépirásban és levelezésben jártas kisasszonyt keresek Gáspár, Arad, Str. Horia 2. 4843

Lakás.

HAROM SZOBAS uccal lakásomat elcserélném ugyancsak belvárosban 2-3 szobás lakásért. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4822

UCCAI különbejáratu butorozott szobát keresek főtér közelében. Cimeket Wallinger hirdetője Arad, továbbit. 16083

Vétel és eladás.

PALINKAÚST 250 literes komplett eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4715

ORVOSI műszer szekrénynek is használható könyvszekrény, íróasztal, könyvszekrény, hörgarnitúra, salonok, fauteilok, butorok, festmények, csillárok, szőnyegek, ezüst evőeszközök, ékszer, órák, órák, ezüst auteriet stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthányi-ucca 23) I. em. jobbra. 1000

REUMA szesz, kitűnően bevált szer köszvény, csusz, idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

PERZSA és egyéb szőnyegek, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz-tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthányi-ucca.) I. em. jobb. 1000

TELJES Biedermayer hálószoba eladó. Zádor si Co. Arad Bulev. Carol I. No. 32. 188

ÜZLETBERENDEZÉS sürgősen eladó. Polatsek Arad, Str. Mărășești 7. I. em. (Kossuth-ucca) 4851

VILLANYMOTOR 2x100 Volt 2 fázisu 15 lóerős, új, 8000 Lejért eladó. Arad, Simeon Báliut (Dessewffy-u.) 5. 4846

MODERN ebédlő és hálóberendezés megvételre kerestetik. Cimeket Wallinger hirdetője Arad továbbit. 15083

SALON ARTISTIQUE Arad Fischer Eliz palota. 2 ablakra keleti függöny 3800, líkórasztalka 3900, empire stílusban tartott nagy szalon tükörrel. Szmyrnaszőnyeg 10.000, Nagy perzsa szőnyeg 19.000 Lej. Bizományba veszünk mindennemű butort, szőnyeget, ezüstöt. 4845

"D. K. W." kerékpár kitűnő állapotban, teljesen kifogástalanul működő 1 H. P. "D. K. W." elől felszerelt segédmotorral eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4830

KÖRÜLBELŐL 3 waggon díó, cseresznye és tölgyfalánk prima asztalosárú jutányosan eladó. Leucuja, Dezna, vasúti állomás. 4840

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadójában.

Ezüst tárgyakért

ékszerekért, törmelék arany és ezüstért, műfogakért igen magas árakat fizet **KUN JÓZSEF ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria**

Ingatlan.

HEGYALJAN 10 percre villamos megállótól 4 kat. hold szőlő kőnával és teljes felszereléssel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4566

BELVÁROSI magánház 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek, parkirozott udvar, májusban átvehető az egész lakás, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cím Sándor hírlap-iroda Arad. (Ügynökök kizárva) 10111

Magánházat, nagyjövendelmű bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra közzvetít "ARGUS" Arad, Str. Eminescu 1.

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉG Engelhardt-féle Arad, Strada Eminescu 8., szomszédos átköltözés miatt kiadó. Konfektios üzletnek ajánlható. Bővebbet Arad, Strada Eminescu 5. 4833

MŰHELYHELYISÉG kiadó. Arad, Str. I. L. Caragial 24. 4834

SZÁLLÍTÁSI VALLALAT teljes felszereléssel elköltözés miatt eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4837

Oktatás.

ZONGORAÓRAKAT ADOK kezdőknek és haladóknak. Arad, Str. Baritiu (Rákóczy-ucca) 29. 4847

Ellátás.

EGY-KÉT leánygyermek gondos ellátást nyerhet uri családnál, iskolák közelében. Cím Savoy irodában Arad Bulv. Carol I. No. 32. (Erzsébet körút) 138

ELSŐRENDŰ ebédkoszt kihordásra kapható. Cím Strada General Grigorescu 4. (Tabajdy-u.) 4839

Különféle.

EZERJÓFŰ GYOMORELIXIR, páratlan határu szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, feifuvottság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hasonló nevű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszerár, Arad. 2905

Feltűnő alkalmi olcsó vétel!

Aradon a belvárosban, piacértől 5 pernyi távolságra két uccára nyíló 4 lakásos bérház üzlethelyiséggel, nagy telekkel, bármilyen iparvállalatnak is kiválóan alkalmas, áron alól, 250,000 Lejért eladó. Értekezni lehet: 16524

Háasz Albert Ingatlanforgalmi Irodája Aradon, Strada Románului 5. (Zrinyi-ucca.)

Aranyért, ezüstért Reiner József fizet a legtöbbet, óra, ékszer üzlete Aradon, a Lutheránus templom mellett.

Üzletes ház a belvárosban,

négy héten belül átvehető 2 szobás lakással, üzlethelyiséggel, nagy pincével, 850.000 Lejért E L A D Ó.

Megbízott "Uranul" iroda Arad, főpostával szemben. 16049

Földbérlet!

29 kat. hold prima szántó a repülőtér mellett, konyhakertészetnek alkalmas bérbeadó. —: Tornyai-uton 42 holdas tanya bérbeadó.

3361 Arad, Str. Eminescu I. Argasnál

ÉRTESÍTÉS!

Párisi tanulmányéve mről

hazaérkezve, szeptember 1-en megnyitom a legmodernebb speciális párisi módszer szerinti szabászati, varró és kaplapdivat iskolámat. Értekezni lehet d. e 11-12 és d. u. 2-5 között: 4831

Fischer Gitti-nél,

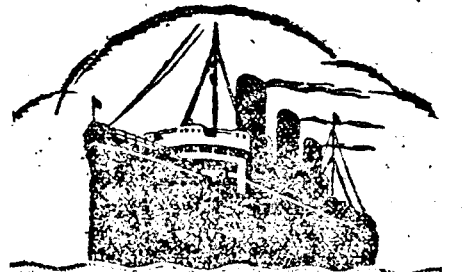
Arad, Str. Grigorescu 3. (Munkácsy-u)

Magas földszintes ház a belváros közelében

első osztályu anyagból épült, 3 szobás, fürdőszobás azonnal elfoglalható lakással, üvegezett zárt folyosóval, nagy telekkel, áron alul 340.000 Lejért eladó. Megbízott Haasz Albert irodája Aradon, Str. Románului 5. (Zrinyi-u.) 16522

Belváros szívében

gyönyörű magánház 7 szoba, előfürdő, oeseléd szobás lakással, egész ház alatt nagy szouterrén helyiséggel, parkirozott udvarral, 900,000 Lejért E L A D Ó. — Megbízott: "Uranul" iroda, Arad, főpostával szemben

Hamburg - Amerika - Linie

UNITED-AMERICAN LINES

rendes és direkt járatok modern gyorshajóknak

Kanada
Argentina
Brazília

Cuba és Mexico felé

valamint hetenként kétszeri indulás **Északamerikába**

"Deutschland" "Albert Ballin" "Resolute" és "Reliance" nevű legújabb gőzöseinkkel.

Díjtalan felvilágosításokkal és az összes utazási lehetőségekről bármikor készséggel szolgál a vezérképviselő Románia részére:

LÁZÁR H. LAZAROVITZ

ügynökség.

Központ: Timișoara, Str. Meroy No. 2. Telefon 16-58, valamint annak fiókja: Bucuresti, Calea Griviței 183. Arad, Strada Eminescu, Hotel Crucea Aiba. 3480

Naponta indítunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot **Sándor** (volt Kelet) Hirlapiroda, Arad, Bul. Regina Maria 10. Hajós győgtár, mellett 36 óra alatt szerzünk.

Zürichi áráknál is többet fizetnek **"CASA DE CEASURI SI BIJUTERIE"** **brilláns, arany és ezüstért** (-) **F E I N E R**, Arad, Strada Bratianu No. 3. (-)

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen, Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat